

SART

74-2

KUTUPHA

T.B.M.M

DDC:
YER: 74-2263
YIL:
CLT:
KSM:
KOP:
DEM: 74-4235

KÜTÜPHANESİ

بوگونگی، یارینگی، یکی عثمانلیره برارمغان

مره نردی

۲۰

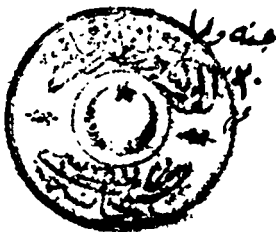
نشرط

۱۹۷۷

۷۷۷

«ارسلان، یماغذب بللیدر!»
[آتاسوزی]

کتابخانه
جمهوری
ایران
تهران

M. M.

327

شرط

۱ - تورکيا بر در ، باشلی باشنه در ، بر
حکومت بیلیر .

۲ - حکومت « شرطلی » در ، اهالی حکمی
آلتنه در ، پادشاها قدر .

۳ - پادشاهاق خلیفه لکله برابر در ، غنا
اوغولری بویوگدن بویوگنه چکر .

۴ - پادشاهاق وکلاسی واردر ؛ هراپشی
نظامنه گوره ، یا پارلر ، یا پدیرلر .. (اهالی -
اعیان) مجلسلری اوکنده مسئولدرلر .

۵ - « وکلا باشی » صدر اعظیدر ؛ وکلاسی
پادشاهاق رضا سیله ، بکه نیر ، یرلشدیرر ؛ آنجق
(وکلا مجلسی) نه دانیشه رق ، دگیشدیرر بیلیر .

۶ - وکلانن یرر دگیشدیریلنجه (دیوان) .

چکیلیر، سییغزته لره یازطیر .

۷ - وکلا، صدر اعظمین اذنسر، سرایله،

پادشاهله ایش طوته ماز .

۸ - اراده لر، آنجق صدر اعظم امضایله

حکملو اولابیلیر .

۹ - نظامه اویماز اراده لر، کیم اولسه

طاینامه بیلیر؛ امضایان صدر اعظم درجه لایندیریلیر .

۱۰ - نظام، اهالی دمکدر؛ اهالیجه نظام

(اهالی - اعیان) مجلسلرنجه یاپیلان قبول اولیندن

۱۱ - اسکی نظاملردن (اهالی - اعیان)

مجلسلرنجه تصدیق اولیله یین بطلالدر .

۱۲ - (اهالی - اعیان) مجلسلرنک کوکی ؟

اهالی ایسه ده، گورونشده، بربرندن دوغار

بش درجه یه آیریلیر، مجلسلردن کلیر؛ هر

کویلرله ناحیه، قضا، سنجاق، ولایت شهرنده

بولونور. اڭ بويوگى (ولائىلار مجلسى) در. هېسنىڭ
بر (جمعىت) ى، (آراحاكى) واردر. بىنجى وكىللەر
اھالىچە انتخاب اولونور.

استانبولده بر (دولت مجلسى) واردر: حكومت
ھەدائەسى حسابنە باقار؛ ھەر بىل ايچون بر جەدول،
بر مۇوازىنە باپار، (اھالى - اعيان) مجلسلەرنە تصديق
اڭدۇرۇر....

۱۳ - انتخاب، ورگى شەرقى اولقىزىن، بوتون
عثمانلىلارچە يا پىلىز.

۱۴ - ھەر ولايت آنا نظاملارچە؛ بوندن باشقا؛
ولائىلەرى مجلسنىڭ ايسىدىگىگى، فقط (اھالى -
اعيان) مجلسلەرنىڭ تصديققە، اداره اولونور.
ھەر لايدە بولس، يىلىسىندىر.

۱۵ - ھېچ بر آنا نظام، ھېچ بر ولايتى ھېچ بىر
آيرى طونە ماز.

۱۶- تورکیاده میر، هر تورکیالی 'نظام اوکنده برده.

۱۷- هر تورکیالی 'عثمانلیدر.

۱۸- هر عثمانلی عسکرک آدد. (استانبوللیله).

عثمان اوغوللری ده!

۱۹- عسکرک ۲ سته در.

عسکرینا غنی یرلرده، نفرلایچون، بر (قیشله مکتی) واردر.

۲۰- گزک حاضردن، گزک چالی شققله گچنیر -

مأمور، ضابطه .. خوجه، پاپاس - هر عثمانلی (

آرتارنسبتلی) قزاق و رگیسی وریر.

۲۱- آوقاف، پادشاه، عثمان اوغوللری مالکندره

ملکندن ده عشر، ورگی آلبنیر (اهالیدن آلبندی

قدر آلبنیر!)

۲۲- ۱۲۹۳ دئیزی بگملکدن، اهانیدن قاپیلوب

حضرتجه آلبنیش، پادشاه مالی، منکی، چفتلگی

آدیش نه وارسه، هپسی، حساب گوروله رک

فائزىلە، صاحىبلىرىنە ورنىلىپ .

۲۳- ۱۲۹۳ دىن، ورنىلىش ھەردورلۇق امتىيازلىق

ايچىدە، گىرگىدۇغرىون دۇغرىو، گىرگىدۇغرىو بولمىلە
دولە، مەملىكەتتە بىر قىسىمدا بولمىلە، گىرگىدۇغرىو.

۲۴- بىر بىرە ھەردورگى، گىرگىدۇغرىو، گىرگىدۇغرىو

ورنىلىش، بولمىلە.

۲۵- بىر بىرە بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە

ورگى، بولمىلە.

۲۶- بىر بىرە بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە

گىرگىدۇغرىو، بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە

بولمىلە.

۲۷- ۱۲۹۳ دىن، بولمىلە، بولمىلە

بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە

۲۸- بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە

بولمىلە، بولمىلە، بولمىلە

ایستد کلمه، طوبین پایدوس انک؛ کند و لند بتر

صند یقرا آچق، جمعیلر با یق سربستدر. حدی

آشدی صایلاف، آنجق محکمه لر قباحلی طوته بیلیر.

۲۹- هریده ایشله نلرله ایشله نلر آره سنده کی

حفسر لفته، دغوالره با قق اوزره، باشلی باشنه

برر (ایشجی محکمه سی) وارد؛ اعضاسی، خاکلمه

هر طاقم ایشجیدن، ابرغادرن، اوسنه دن چیغیچدن

کندیلر نجه سه چیلیر. بونلر برچوقدر: نوبله شه

اعضالق، حاکمک ادرلر.

ایش ساعقی، گونده، سکزد؛ ایش باشنه

فضایه اوغرایان برایشجینک زیانغی، ایشله نلر اوردور.

۳۰- گیزی محکمه یوقدر، آچیله مان؛ هر

محاکمه یی هر کس دیکله یه بیلیر.

۳۱- هیچ برعثانلینک اوپنه، یورپنه زورله

گیرله مز؛ پوسته ده کی اسرارینه، امانته دوقولوله مان.

اوقوبوب يازيشنه قارىشېلا ماز .

۳۳- مکتبلر، حکومتک گوزی آلتنده بولونده رق،
سربستند. (آرناوودلر، کوردلرده آیرنجبه مکتبلر
آچه بیلرلر، دیلرنجه اوقورلر، یازارلر. عسکر
رشدیه مکتبلر معارف نظارتیه وریلیر، ملکیه اولوب.
۳۳- دولت دیلی تورکجه در .

۳۴- محکمه لرده، رشدیه مکتبلرنده تورکجه در سلسله
بولوغتی شرطیه، اهاالینک چوققلغه گوره اولان دیلده
قوللانیلیر .

۳۵- هر نظام بریده چوقاق اولان خلق دیلنجه ده
اعلان اولونور .

۳۶- هر عثمانلی، قیز، اوغلان چوققی اڭ آزرن
۱۲ یاشنه قدر مکتبه یوللار، یوقسه جزایه اوغرار .
ایلك مکتبلر، ییلدر. بونلرده برر (صنعتخانه)
واردر؛ هر چوقق هر صنعتی گور دیگی کی، بری بگه نیر،

اڭ چوق اوڭاچالېشیر، امتحان ورپرر .

۳۷ - مکتبہ بذا وادر . (اېلك مکتب) لرده آلت

کتاب ، کاغذ ، قلم ده بد اوادر .

۳۸ - شهر لده ، قصه لده بر ، بر برر (آنا مکتب)

واردر ؛ چو جقلر بورا به اکلندیریلیر ، گو شکدت

او قومایه باشلا تدریلیر ؛ صوکره (اېلك مکتب) لره چکرلر .

۳۹ - حکومت ، هر ولایت شهرله ، بویوجک قصه لده

آریجه برر (تربیه مکتب) آچار ؛ بورایه هر کس گیده یلیر .

درسلری بریلده بیتد . یاغی باشنده ، یتیمخانه قیقلی

برر (تربیه اوئی) بولونور ، تجربه اچوندور .

۴۰ - حکومت ، چو جقلر ایچون (تربیه علمی) اوگرنگ

گوچوک مکتبک تربیلرین گورمک ، بریلده دوغلت

اوزره آورو پایه همان (۵۰۰) گنج گونده برر [۵] ؛

[۵] شوآنا سوز ، خزینه در ، قفالر نزه گیرسین ؛ یا یا بیلگ سسل

آدام ، آدام اولاماز ! ... یا ضنده بر (فلاووز) چقار جعفر

دوئلری ولایتلر برلشدیر. کیمی مکتب ایشلری باشنده
دورور؛ کیمی کوی کوی، قصبه دولاشیر؛ خلقه خوجه
لره آغزدن گوجیه درس لر وریر .

۴۱ - حکومت هر شهرده 'قصبه ده قایدلر' ارککلر
ایچون بر، برقاج (کیمجه مکتبی) آچار؛ بورالرده قفاسته
بیگیبینه گووه نزل یول، یا باغی هرکس حکومته ازل
فقط یا اجرتلی، یا اجرتسز اولار. 'خلقه یکی یکی'
چشید چشید، هر علمدن، هر فزندن، معرفتدن، هر
منعندن سیرینجه سویلر؛ وعظ کبی، ایسندگی کبی
درس لر وریر .

۴۲ - قایدلر ارککلرله بر در [*]: شریعتک
پک چیرکین گوردیگی، اسیر کبی ملو تو لمقدن قورتار یلار
ارککلر وریلن هر دور لویشایش حق، قایدلرله وریلشد
[*] آنا سوزیدر: ارکک آرسلان آرسلان ده یشی آرسلان
آرسلان دیلی؟.. هله یج شبهه یوقدرکه: بعضی کویشلر انور قایدلر فرجه!

۴۳ - تورکیاده زارگانلق یوقدی ، یوقدر ،
طاینماز [۴] .

۴۴ - پاشالقدن باشغه رتبه یوقدر .

۴۵ - عینیه ، ملکیه ، عسکریه تفاعد مندیقلری

دفرخاقان نظارق (مالیه) نظارتله ؛ اورمان - معادن

- زراعت ، پوسته - تلغراف نظارتلی ، رسومات

امینلگی ، دیون عمومییه قومیسرلگی (تجارت - نافعیه) نظارتله ؛

طلونخانه ، بحریه نظارتلی (سرسکر قاپوسی) یله ؛ ضبطیه

نظارف ، شهرامینلگینک کیمی ایشلری (داخلیه) نظارتله ؛

شهرامینلگینک بکده لر باشی ، اوجاغی اولارق طوته کلدگی

ایشلر ، قشوق امینلگی ، اوقاف ، صحیه نظارتلی (معارف)

نظارتیه برلشدیریلیر ، ۵ ناظرلق یاییلیر ، هرری برناظره

[۴] پادشاه سلاله سنه بیله ، قارولت قورولایدنری ، آلفشان
دیغی : عثمان اوغوللری دنیور . شهزاده ایسه پادشاه اوغلور دقلدر .
حتی شهزاده لره ده ، هر شهریه به اولدیغی گئی ، یالکزیجه افندی
لقی وریلور ، بک بیله دنیور . پادشاهلر عزت و قیله آندقلری بونمل
صافلاملاشدیرمالیدر . (پادشاه اولسه کده دوزلار کیشتی تنه !)

وريلير. (ديوان محاسبات قالقار، يېڭى دولت مجلسى طلوتار).

۴۶ - آيدە: صدر اعظم ۱۰۰، شيخ الاسلاملە و كلالە
ھېرى ۱۲۰؛ ھەرقالى يېرىنە كۈرە ۱۰۰، ۸۰، ۷۰ بىك غروش
آلېر؛ آشاغى مامورلار بىلغىلى اولدقچە دولغوندر.
عسكلر ايجون دە بونست گوزە نيلير.

۴۷ - معارف نظارتىڭ موازنەسى، ھەنظارىڭكىدىن
دولغوندر؛ خىرج ايتدىكى پارەنىڭ اڭ جوغى دە ايلك مكبلەر
گيدر. (نظارت، ھەمان بىر يازى مجلسى آچار؛ انقبأ
مىز، ائىلار ايجون، اڭ اويغون، اڭ قوللانیشلى بىرگى
امول بۇلانى ۱۰۰۰ آلتون ورەجگىنى اعلان ادر).

* *

۴۸ - پادشاھ، «شُرط» ۋ قبول ائىدُر، طائىاندُر؛
نخستە، نۆتى اولان، دھار و غروسى؛ شرطلى قبول ايلە
امضالايان گىريلير؛ اوگا، بىعت، اولونور...
بونىڭ اوزىنە:

۴۹ - استانبولده، حکومتدن یا هیچ، یا نقاعد

آیلغندن باشقه پارا آلماز باشلی مد ریشلر، علما ..

بطریقا، آکسار خلق، خا خام باشلیق مجلسینده

بو بوکاری .. اسکی بو بوک ما مورلر، عسکر باشلر

آیریلرلر، (بیعت محلی) آدیله طویلانیلر،

همان گیزی بر انتخاب یاپارلر، بو کندی کندیلر چوند:

بو تون رایلدن بشده بر قدیله ایچلرندن لکه ط

شبهه لی کیسه لر آتارلر، بر انتخاب دها یاپارلر،

بو نطه ده، مجلسده بولونغان، فقط بولونغان

ایستدکارلر دگرلر، ناموسلو همشهریلر بونون

رایدر اوچده برنی قرانانلر آلیرلر. صوکره :

اهالی - اعیان) مجلسلر طویلانوب ده برنگی (شرط)

یا ییلانه قد حکمی گچک اوزره (مدحت پاشا قانون

اساسینی) قبول ایله بوندن دیشاریله چتیمایه

جقارینه، خلفه صداقتله ایش گوره جکارینه

۱۴
 یمین اده رك پادشاهله برابر حكومت ادا سنك ڀيڪيشڀيڪي
 ڀيڪيشڀيڪي امضال آئنده اعلان ادرلر .

۵۰ - بيعت مجلس [امولز قبول اڀلجڀيڪي] آنجو سكرائي
 اڀجڀيڪي اڀيله ڀيله جڀيڪي اومڀيڪي (اهالي - اعيان) مجلس
 طوبه نانه قدر هرگون آڀيڪي دورور؛ اهالي به گونڀيڪي
 دائما اعتقاد اده رك اهالي وڪيلي گي هر ايشه باقار؛ ايشڀيڪي
 پادشاهك رضا سيله وڪلاغه گچيرير؛ واليڪڀيڪي متصرف
 اورومشير لڪڀيڪي قوماندانقڀيڪي آثار؛ دوشورور؛ ايشڀيڪي
 يرلشڀيڪي باشقه مامورلر اڀيڪي پادشاهه رانڀيڪي
 ايشڀيڪي ياپه بيلير .

ايلك ايشلرنڀيڪي بر ايتخاب اصولي لڪڀيڪي، ايڪي اي اڀجڀيڪي
 انتخابله باشلانيله جڀيڪي قراريله برابر؛ ولايتله بيلير مڪڀيڪي
 اعضا سنك اوچده ايڪي سي مسلمانڀيڪي .

۵۱ - هر ولايت شهرنده (بيعت مجلسي قول) آڀيله بر
 مجلس قورولور؛ هر بر ولايتلر مجلس اڀلجڀيڪي قباير .

۵۲ - [جبارجه سنه براداره يه صوڭ چكك .. اي،

شرطي، انسانجه براداره يه قىل آتمق، ياخود بونك ايچون
 خلقى حاضرلا قى (جميت) له اولور، [جميت، گيزليجه،
 هر طرفه، باشلى باشنه، هر ايستديگنى، فقط ايچريلى
 ايشليني كمسه يه سورمق، ياپه بيلير قوللر بولوندير،
 بونلر ياكز بوتون جميتجه ياپيلاسنه قرار وريلاشيلر،
 وشارى يه چيقامازلر.

توركياديشا ريسنده نك، بر قول بولونوز، بونك بر
 نقطه سي بوتون جميت ايچون مركزدر، قوللره باغ، لق ادر.

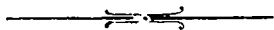
۵۳ - جميت، رساله لر، اعلانلر، فقط بردانه غزانه

چيقاير، نه يازارسه، اختلافلى قلميله يازار، كاتبيجه،
 اديجه رگيل.. خلق اغزيله، حتى حكومتى بر اقيرده،
 خلقايله، خلقك جهاليله، چوروك اعتقاد رخي آيقلمايه
 اوغراشيرجه سنه يازار... نه رافيتمق آيسترسه
 استانبولدن زياده شهرلره، اك زياده كويلره، عسكلر

اراسنه داغيتير .

۵۴ - جمعيت : [بويله جانانوار برحکومنه فارشی]
هيا يوقايستد يکني آيخاق اخلاخلجیلکله ، آيخاق اخلاخليله
انسانجه براختلال ايله ، فقط .. ايلک آد بيلده تکه
تک صالحدير مقبولنده اخلاخلجیلکله ياپه بيلير

۵۵ - جمعيت : بوبوک دولنلرک .. بزرده ک
الچيلرينک ، قونولوسلرينک کنديسنه يارديم انمه لر
چاره نی آرار .. بويارديمي قراغق ايچون الون گلني اسيرکه مر

(شرط) ، ايسته شونقطه لر ، ياپه جغز اصلاحات ، يعنيز
سلامته ارديره چک چاره لردر : بر آرسلا نك يتاغينه ايسه
بر جمعيتك ، حقى براختلالجيتك ، مجدرك شرطي ، پروغراميه اودر .
ايسترزكه بزم آرسلا نلرک ده يتاقلرک آرسلا نلقلرک شاتجه
اولسون .. ايسته بر نمونه ! ...
بوگوکي ، ياريکي يکي عطا نيلره برامغان اولسون !
(مخاطبه)

